

PRILOG ISTRAŽIVANJU KLAONIČKIH VRIJEDNOSTI
PURANA LINIJA "NICHOLAS" I "JOHNSON"

S. Adilović, A. Milanović, E. Adilović, V. Šakić

Sažetak

Istraživanja su provedena na puranima linija "Nicholas" (10 muških i 10 ženskih) i "Johnson" (10 muških).

Analizirajući dobivene rezultate može se konstatirati da su veću prosječnu tjelesnu masu za 20 sedmica tova postigli muški purani obje linije "Johnson" ($\bar{x} = 11.389,30$ g) i "Nicholas" ($\bar{x} = 11.080,00$ g). Te razlike bile su i statistički veoma signifikantne, što znači da bi u istim proizvodnim uvjetima zbog postignute veće mase trupa, to jest količine mesa za potrošnju i preradu, za naše proizvodne uvjete, trebalo dati prednost muškim životinjama i "Johnson" liniji.

Uvod

Farmski intenzivni način uzgoja i tova purana ustrojen je na bosansko-hercegovačkom prostoru prije dvadesetak godina kao relativno nova grana peradarske proizvodnje. Pri tome su iskorištena najnovija svjetska dostignuća, čiji je osnovni cilj bio da se poveća proizvodnja purećeg mesa, koja je uz druge vrste kao izvor animalnih bjelančevina u ishrani ljudi sve više dobivala na važnosti. Valja i ovom prilikom spomenuti da je prije toga proizvodnja i prerada purećeg mesa u našoj zemlji bila vrlo skromna, što se dovodi u vezu s ekstenzivnim načinom uzgoja purana i klasičnim načinom prerade i plasmana tog mesa.

Uvođenjem ovog novog suvremenog uzgoja i tova purana znatno je poraslo zanimanje za tu vrstu mesa, što je uvjetovalo povećanje broja tih životinja i veći stupanj finalizacije ove vrste mesa. Ta tendencija povećanja nastavila se sve do početka agresije na Bosnu i Hercegovinu. Ovom porastu broja purana u znatnoj mjeri doprinijela je i kvaliteta purećeg mesa, koje spada u dijetalne namirnice u prvom redu, jer to meso ima nizak sadržaj masti, visoku kvalitetu lako probavljivih proteina i drugih biološki vrijednih sastojaka (Latinović, 1987.).

Dr. Salko Adilović, redovni profesor, dr. Ante Milanović, redovni profesor, Edin Adilović, asistent i Vedad Šakić, asistent, Veterinarski fakultet, Univerziteta u Sarajevu.

Pregled literature

Za proizvodnju purećeg mesa prije agresije na Bosnu i Hercegovinu su se najviše upotrebljavali hibridi provenijencija "Nicholas", "Hybrid", "Hybrid 3000", "Johnson" itd. koji su nastali dugogodišnjom selekcijom, što je bila usmjerena na povećanje tjelesne mase, a pri tome na veće učešće kvalitetnijih dijelova.

U radovima (Mulamekić, 1988.; Mulamekić i sur., 1991.) istražen je utjecaj mase rasplodnih jaja na ukupne proizvodne rezultate tovnog širokoprsnog hibrida "Johnson". Utvrđeno je da masa (od 70-90 g) i dob tih jaja u znatnoj mjeri utječu na većinu praćenih tovnih parametara, te da povoljniji randman ohlađenih purećih trupova pripremljenih za pečenje, nakon 14-20 tjedana držanja imaju pure i purani izleženi iz težih, te da su mase konfekcioniranih dijelova tih purića značajno ($P < 0,001$) veći od onih dobijenih iz lakših jaja.

Isto je tako utvrđeno (Mitrović i sur., 1985.) da su toвне klaoničke vrijednosti purića linije "Nicholas" znatno povoljnije (prosječna tjelesna masa 4884,48 grama u odnosu na puriće linije "Hybrid" prosječne tjelesne mase 4012,88 grama). Osim toga "Nicholas" purići imali su bolje i druge proizvodne rezultate.

Uz toвне i klaoničke vrijednosti triju linija purana "Hybrid 3000", "Nicholas" i "Johnson", utvrđeno je (Mitrović i sur., 1987.) da su nakon 14 tjedana tova purići linije "Hybrid 3000" imali veću prosječnu tjelesnu masu ($H \bar{x} = 6081$, $N \bar{x} = 5982$ i $J \bar{x} = 5468$ g), ujednačenost u masi, povoljniju konverziju hrane i manji broj uginuća u odnosu na druge dvije linije. Osim toga, ti purići su imali i veći proizvodni indeks, a time i ekonomsku efikasnost. Međutim, utvrđeno je da su purići linije "Nicholas" imali nisku ujednačenost tjelesnih masa i bolji randman.

Materijal i metode rada

Istraživanja su provedena na puranima linija "Nicholas" (10 muških i 10 ženskih) i "Johnson" (10 muških). Klanje pokusnih životinja obavljeno je u dobi od 20 tjedana. Rasjecanje i vaganje životinja obavljeno je na uobičajen način prema Pravilniku (1968/89.) na vagi tvrtke "Libela" Celje (Slovenija). Dobiveni rezultati obrađeni su uobičajenim varijaciono-statističkim metodama (Adilović, 1994.).

Rezultati i diskusija

Analizirajući dobivene rezultate nekih klaoničkih vrijednosti purana i pura linije "Nicholas" i purana linije "Johnson" nakon 20 tjedana tova može se

zaključiti da su veću prosječnu masu za 20 tjedana tova postigli muški purani obje linije ("Johnson" $\bar{x} = 11389,30$ g i "Nicholas" $\bar{x} = 11080,00$ g). Te razlike bile su statistički veoma visoko signifikantne, što znači da bi u istim proizvodnim uvjetima, prednost valjalo dati muškim životinjama i "Johnson" liniji.

Purani linije "Johnson" imali su veću prosječnu masu očišćenog trupa ($\bar{x} = 9338,60$ g) u odnosu na "Nicholas" purane ($\bar{x} = 8686,00$ g.) i "Nicholas" pure ($\bar{x} = 6647,20$ g), uz napomenu da su vrijednosti koeficijenta varijabilnosti bile nešto veće. Za liniju "Johnson" koeficijent varijabilnosti bio je nešto niži, što govori da se radi o relativno stabilnom svojstvu. Naši su dobiveni rezultati u skladu s navodima iz literature (Morn, Perny, 1987., Mitrović i sur., 1985., Mitrović i sur., 1987.).

Zaključak

Purani linije "Johnson", u istim proizvodnim uvjetima i kroz isto vrijeme tova od 20 tjedana, dali su veću živu masu ($\bar{x} = 11389,30$ g) i masu trupa ($\bar{x} = 9338,60$ g) u odnosu na druge dvije ispitivane kategorije.

Zbog dostignute veće mase trupa, to jest količine mesa za potrošnju i preradu, za naše proizvodne uvjete može se preporučiti "Johnson" linija purana.

LITERATURA

1. Adilović, S. (1994): Opće stočarstvo sa biostatikom. I. izdanje S.180, Sarajevo.
2. Morn, P., M. Perny (1980): Comparative test of turkey strains. Turkeys, 1-2.
3. Latinović, R. (1987): Prednost i perspektiva puranskih proizvoda u odnosu na druga mesa, Peradarstvo XXII, 1-2, 101-105, Zagreb.
4. Mitrović, S., K. Petrović, J. Šljivovački, M. Čujić (1985): Usporedno ispitivanje sposobnosti linijskih hibrida ćuraka, Zbornik radova IV. Savjetovanja živinara SR Srbije, 107-118, Novi Sad.
5. Mitrović, M., V. Petrović, D. Sretenović, Dragica Bogdanović, Zlatica Pavlovski, B. Mašić (1987): Usporedno ispitivanje tri hibrida ćuraka u tovu. Peradarstvo XXII, 1-2, 137-140, Zagreb.
6. Mulamekić, N. (1988): Uticaj težine i starosti ćurećih rasplodnih jaja na proizvodne sposobnosti "Johnson" hibrida, Magistarski rad, Sarajevo.
7. Mulamekić, N., A. Gagić, Emina Rašidbegović, Danko Maslić-Strižak, Aida Kavazović (1991): Uticaj rasplodnih jaja različite mase na klaoničke pokazatelje ćurki, Veterinarija 40, 1, 22-26, Sarajevo.
8. Pravilnik o načinu vršenja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole životinja prije klanja i proizvoda životinjskog porijekla. Službeni list SFRJ broj 68/89.

CONTRIBUTION TO RESEARCH ON SLAUGHTERING VALUES OF THE NICHOLAS AND THE JOHNSON LINES OF TURKEYS

Summary

The research was carried out on turkeys of the Nicholas (10 male and 10 female) and the Johnson (10 male) lines.

After analyzing the results obtained it is possible to say that male turkeys of both Johnson ($\bar{x} = 11389,30$ g) and Nicholas ($\bar{x} = 11080,00$ g) lines achieved higher average weight in 20 weeks of fattening. The differences were also statistically very significant, which means that in identical production conditions and due to bigger body weight achieved, i. e. the amount of meat for consumption and processing in our production conditions male animals and the Johnson line should be given priority.

Primljeno: 28. 11. 1997.

LITERATURA

1. Adilović, S. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
2. Mark, P. i sur. (1987): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
3. Adilović, S. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
4. Adilović, S. i sur. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
5. Adilović, S. i sur. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
6. Adilović, S. i sur. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
7. Adilović, S. i sur. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".
8. Adilović, S. i sur. (1997): Doprinos istraživanju klaoničkih vrijednosti purana linija "Nicholas" i "Johnson".